

BETÆNKNING**Afgivet af Erhvervsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest til FM2017 at fremsætte forslag til ændring af § 6 stk. 3, i landstingsloven om regulering af arbejdskrafttilgangen i Grønland, således at arbejdsgivere, som søger tilladelse til ansættelse eller anvendelse af udefrakommende arbejdskraft ikke længere automatisk opnår tilladelse efter 14 dage, i tilfælde hvor kommunen ikke har truffet afgørelse inden da.

(Medlem af Inatsisartut Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Siverth K Heilmann, Atassut, fm.

Inatsisartutmedlem Aqqaluaq B Egede, Inuit Ataqatigiit, nfm.

Inatsisartutmedlem Justus Hansen, Demokraterne

Inatsisartutmedlem Suka K Frederiksen, Siumut

Inatsisartutmedlem Iddimangiiu Bianco, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen d. 2. maj 2016 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget indebærer, at Naalakkersuisut vil blive pålagt at fremlægge forslag til ændring af §6, stk. 3 i Landstingslov nr. 27 af 30. oktober 1992 om regulering af arbejdskrafttilgangen i Grønland, således at tilladelse til ansættelse eller anvendelse af udefrakommende arbejdskraft ikke længere kan betragtes som givet, hvis kommunen ikke har meddelt andet inden 14 dage efter en ansøgnings indgivelse. Ændringsforslaget vil skulle fremlægges senest til FM2017.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Erhvervsudvalget kan af ordførerindlæggene og de faldne bemærkninger under forslagens førstebehandling konstatere, at forslaget nyder blandet tilslutning blandt ordførerne. Erhvervsudvalget tager dette politiske signal fra Inatsisartut til efterretning.

Udvalgets behandling af forslaget

Landstingslov nr. 27 af 30. oktober 1992 om regulering af arbejdskrafttilgangen til Grønland har til formål (§1) at sikre, at den grønlandske arbejdskraft har første ret til arbejde i landet.

Loven administreres af kommunernes arbejdsmarkedskontorer. Virksomheder, der ønsker at ansætte eller anvende udefrakommende arbejdskraft¹, skal herunder ansøge kontoret om tilladelse, hvor tilladelsen forudsætter (§ 6, stk. 1), at det ikke er muligt at anvise grønlandsk arbejdskraft, eller personer med særlig tilknytning til Grønland, med de efterspurgte kvalifikationer til stillingen. Såfremt virksomheden ikke modtager anden meddelelse inden 14 dage efter ansøgningens indgivelse, kan tilladelsen betragtes som givet (§6, stk. 3).

Forslagsstiller ønsker at ændre landstingslovens §6, stk. 3 således, at tilladelse til ansættelse eller anvendelse af udefrakommende arbejdskraft ikke længer automatisk betragtes som givet, hvis andet ikke meddeles inden 14 dage. Forslagsstiller henviser herunder til, at fristen kan være for kort til, at arbejdsmarkedskontorerne reelt kan nå at færdigbehandle ansøgningerne, og at der derfor (uberettiget) indhentes udefrakommende arbejdskraft i tilfælde, hvor stillingen ellers kunne være blevet besat med grønlandsk arbejdskraft.

Forslaget kan dermed sammenlignes med de beslutningsforslag (56/ 126), som blev fremlagt under forårssamlingen 2012, hvori 14-dagesfristen for meddelelsen af tilladelse eller afslag blev forsøgt forlænget til hhv. én måned og 30 dage². Forslagene blev dengang forkastet på baggrund af en høring blandt kommunerne, foruden erhvervsorganisationerne, departementerne m.v.

For eksempel anførte Kommuneqarfik Sermersooq³, at:

"Kommunen kan ikke støtte en ændring af § 6, stk. 3 i Landstingslov nr. 27 af 30. oktober 1992 om regulering af arbejdskrafttilgangen i Grønland, så svarfristen udvides fra 14 dage til enten 1. måned eller 30 dage.

---

¹ § 2. Loven gælder ved ansættelse i følgende stillingskategorier på land og inden for søtransport:

- 1) stillinger, hvis varetagelse ikke forudsætter faglig uddannelse,
- 2) stillinger, hvis varetagelse kræver faglig uddannelse svarende til mesterlære, erhvervsfaglig grunduddannelse eller Siamasissumik Tunngaviusumik Ilinniartitaaneq,
- 3) stillinger, hvis varetagelse kræver videregående uddannelse som socialpædagog og socialrådgiver og
- 4) stillinger, hvis varetagelse kræver videregående søfartsuddannelse.

Stk. 2. Loven gælder endvidere ved anvendelse af udefra kommende lønnet arbejdskraft inden for de i stk. 1 nævnte stillingskategorier, uanset om den pågældende arbejdskraft har ansættelse i et firma med hjemsted uden for Grønland.

² Forslagene blev 2. behandlet under efterårssamlingen 2012. Erhvervsudvalget afgav således betænkning d. 1 november 2012 (EM2012/56-126).

³ Citat fra betænkningen til EM2012/56-126.

Dette begrundes dels i, at der vil være tale om en unødigt forlængelse af den kommunale sagsbehandlingstid, dels at der ikke vil blive mere tilgængelig eller kvalificeret grønlandsk arbejdskraft fordi fristen forlænges som foreslået.

En forlængelse af fristen vurderes samlet set at være til skade for serviceringen af det offentlige og private arbejdsmarked."

En vurdering, som også ses illustreret i høringssvaret fra Grønlands Arbejdsgiverforening (nu Grønlands Erhverv)⁴:

"GA finder, at erhvervslivet allerede i dag må leve med en lang proces i forbindelse med ansættelse af arbejdskraft. GA tror derfor ikke på, at en yderligere forlængelse af fristen vil indebære øget lokal beskæftigelse, men derimod kun forøgede omkostninger, ringere produktivitet og dårligere kundeservice, fordi ledige stillinger ikke kan besættes så effektivt som muligt.

GA mener, at det i første omgang er centralt at afdække, hvad der er problemet eller udfordringen i forhold til at få flere ud på arbejdsmarkedet, inden der fastsættes regler, der gør det vanskeligere at rekruttere den nødvendige arbejdskraft. En forøget frist er ifølge GA alene en bureaukratisk foranstaltning."

Inatsisartut forekommer herudover endvidere at have anlagt den opfattelse, at der øjensynligt er forhold af en mere kompleks natur, som præger udbuddet af arbejdskraft på arbejdsmarked, hvorfor forslagene ikke burde ansues uafhængigt af en bredere samfundsmæssig og arbejdsmarkedspolitisk sammenhæng. Et forhold, som stadig må anses som gældende.

Et paradoks på arbejdsmarkedet er således, at der til trods for den høje arbejdsløshed, stadig er virksomheder, bl.a. i service- og fiskeindustrien, som har vanskeligt ved at finde kompetent arbejdskraft, især i højsæsonen. Importen af arbejdskraft til Grønland indikerer herunder, at den lokale ledige arbejdsstyrke ikke i tilstrækkelig høj grad matcher arbejdsgivernes behov, hvilket i sig selv afspejler, at arbejdsstyrken er udfordret af en stor del ufaglærte personer. Som en konsekvens heraf er udefrakommende arbejdskraft ofte fortsat nødvendig, uanset at det reelt er dyrere for en virksomhed at indhente arbejdskraft udenfor Grønland end at anvende lokale ressourcer⁵.

Erhvervsudvalget har samtidig noteret, at det af den *Lovpligtige Arbejdsmarkedsredegørelse 2014* fremgår, at mange ufaglærte ledige ikke har noget økonomisk incitament til at tage et

⁴ Citat fra betænkningen til EM2012/56-126.

⁵ Jf. den *Lovpligtige Arbejdsmarkedsredegørelse 2014* v. Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel.

arbejde, idet indkomsten ved mindsteløn og udbetaling af offentlig understøttelse ligger for tæt på hinanden. Redegørelsen anfører samtidig, at en væsentlig del af de ledige i praksis ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, som følge af bl.a. sociale og sundhedsmæssige problemer⁶.

Erhvervsudvalget tilslutter sig selvsagt ambitionen om, at arbejdspladserne her i landet, i videst muligt omfang, besættes med grønlandsk arbejdskraft, men ovennævnte forhold gør det samtidig klart, at der ikke er nogen nem løsning til at nedbringe arbejdsløsheden. Tværtimod vil beskæftigelsen af de ledige formentlig kun kunne fremmes gennem en kombination af kort- og langsigtede tiltag inden for bl.a. social-, uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet, hvorigennem de ledige bliver løftet til at kunne påtage sig og fastholde et arbejde. Noget som umiddelbart forekommer at må indebære en ændring af de lediges nuværende økonomiske kalkule, foruden – mere generelt – en samfundsmæssig værdiændring ift. det at gå i skole og/eller på arbejde.

Erhvervsudvalget noterer i forlængelse heraf, at det med Inatsisartutlov nr. 27 af 9. december 2015, om ændring af Landstingslov om regulering af arbejdskrafttilgangen i Grønland, er blevet obligatorisk for arbejdsgivere, som ønsker at anvende udefrakommende arbejdskraft, at opslå stillingen i den landsdækkende jobportal.

Forarbejdet⁷ til loven anfører herunder, at portalen har til hensigt at fungere som et redskab for de kommunale arbejdsmarkedskontorer, som vil få nemmere ved at anvise grønlandsk arbejdskraft til de ledige stillinger på baggrund af et fuldt overblik over de arbejdssøgende – og deres kvalifikationer. De arbejdssøgende vil således også være pålagt at anvende portalen. Forventningen er derfor, at portalen vil medvirke til at mindske behovet for udefrakommende arbejdskraft.

Inatsisartutloven indebar bl.a. en ændring af §6, stk. 3 i Landstingslov nr. 27 af 30 oktober 1992, om regulering af arbejdskrafttilgangen i Grønland. Erhvervsudvalget noterer i den forbindelse, at ingen af høringsparterne her fandt anledning til at anfægte 14-dages fristen, hvorfor udvalget på den baggrund ikke finder det urimeligt at konkludere, at fristen tilsyneladende ikke anses som et problem af arbejdsmarkedskontorerne. Udvalget må således formode, at kommunerne og kommunernes landsforening (KANUKOKA) ville have anført forholdet, hvis det modsatte havde været tilfældet.

⁶ I henhold til den *Lovpligtige Arbejdsmarkedsredegørelse 2014* (s. 4) skønnes ca. 1/3 af de ledige at have så store faglige, sociale- og sundhedsfaglige udfordringer, at de reelt ikke kan påtage sig et job, og derfor har behov for væsentlige kompetence og/eller psykosociale indsatser, inden de realistisk set kan vende tilbage til arbejdsmarked. Skønnet tager udgangspunkt i en opgørelsesmetode, hvor kun ledige, der ikke har været i beskæftigelse i samme måned, som de registreres som arbejdssøgende, indgår.

⁷ Jf. Forelæggelsesnotat og svamotatet til 3. behandlingen, foruden de almindelige bemærkninger til ”forslag til: Inatsisartutlov nr. xx yy 2015 om ændring af landstingslov om regulering af arbejdskrafttilgangen i Grønland” (EM2015/147).

Erhvervsudvalget skal her samtidig henvide til forslagets almindelige bemærkninger, hvoraf eksplicit fremgår, at:

”Der vil således ikke ske en forlængelse af sagsbehandlingstiden, da denne fortsat vil være 14 dage. Kommunen har med jobportalen et forbedret redskab til at lokalisere grønlandsk arbejdskraft, og det vurderes, at denne opgave kan løftes i den 14 dages periode.”

Erhvervsudvalget finder det på den anden side tankevækkende, at der for øjeblikket tilsyneladende ikke findes noget egentligt overblik over, hvor mange tilladelser og afslag som årligt meddeles af kommunerne.

I henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 20 af 19. november 2007 (§2, nr. 3) skal kommunerne således indberette antallet af tilladelser og afslag til ansættelse af udefrakommende arbejdskraft til Naalakkersuisut. Sidstnævnte har imidlertid i forbindelse med besvarelsen af §37-spørgsmål nr. 2015-301 oplyst, at:

”Disse beslutninger meddeles ikke til Grønlands Selvstyre, og vi ved derfor ikke, hvor ofte landstingsforordningen kommer til anvendelse.”

Men tilføjer, at:

”Naalakkersuisut har kendskab til, at der løbende gives afslag på ansøgninger om kommunale tilladelser igennem klager indgivet af arbejdsgiverne, idet Selvstyret er øverste klageinstans for disse sager. Det kan, ud fra stikprøver og løbende dialog, vurderes at antallet af afslag fra arbejdsmarkedskontorerne er på mindst 7 afslag årligt på landsplan.”

Erhvervsudvalget er herunder enig med forslagsstiller i, at 7 afslag umiddelbart forekommer temmelig beskedent, om end tallet selvsagt skal sammenholdes med antallet af ansøgninger, hvorom udvalget ikke er orienteret. Tallet kan dog – til illustration – sammenlignes med antallet af positive tilsagn om arbejds- og opholdstilladelse (inkl. sager om familiesammenføring) i Grønland, som Udlændingestyrelsen har udstedt til borgere fra 3. lande⁸:

	2011	2012	2013	2014
Antal positive tilsagn	169	147	131	184

⁸ Jf. besvarelse af §37-spørgsmål nr. 2015-301. Statsborgere fra de skandinaviske lande (Island, Færøerne, Norge, Sverige, Finland og Danmark) kan ifølge Kongelig Anordning nr. 150 fra 1992 søge arbejde i Grønland uden arbejds- og opholdstilladelse. Skandinaviske statsborgere indgår derfor ikke i tabellen.

Erhvervsudvalget anerkender i den sammenhæng, at der – som forslagsstiller gør – kan stilles spørgsmålstegn ved, hvorvidt antallet af afslag er udtryk for manglende sagsbehandlingstid – eller om stillingerne simpelthen ikke kan besættes på anden vis, end med udefrakommende arbejdskraft.

Erhvervsudvalget konstaterer i forlængelse heraf med tilfredshed, at Naalakkersuisut har taget initiativ til fremadrettet at fremme indberetningen af kommunernes tildeling af hhv. tilladelser og afslag til brug af udefrakommende arbejdskraft. I henhold til besvarelsen af §37-spørgsmål nr. 2016-76 fremgår således, at:

”Naalakkersuisut arbejder for at sikre bedre muligheder for, at kommunerne enkelt og ubureaukratisk kan indberette antallet af tilladelser og afslag direkte til Selvstyret, idet dette ikke sker systematisk i dag. Selvstyret har derfor, i forbindelse med indførelsen af jobportalen sulig.gl, lavet en digital funktion, der fremover gør indberetningen lettere. Antallet af ansøgninger vil derfor fremover blive indsamlet via jobportalen.”

Indberetningen vil – over tid – tilvejebringe et vidensgrundlag på baggrund af hvilket, den aktuelle bestemmelse om, at tilladelse til anvendelse af udefrakommende arbejdskraft kan anses som givet, hvis andet ikke meddeles inden 14 dage, efterfølgende kan evalueres og eventuelt ændres.

Erhvervsudvalget finder med ovennævnte ikke anledning til at fremkomme med yderligere bemærkninger til forslaget. For en uddybende gennemgang af de samfundsstrukturelle forhold, foruden høringssvarene til ovenfor nævnte forslag om en forlængelse af 14-dages fristen, henvises til betænkningen til EM2012/56-126.

Ændringsforslag:

Et flertal i udvalget bestående af repræsentanterne fra Inuit Ataqatigiit og Siumut fremsætter nedstående ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest til EM2017 at fremsætte forslag til ændring af § 6 stk. 3, i landstingsloven om regulering af arbejdskrafttilgangen i Grønland, således at arbejdsgivere, som søger tilladelse til ansættelse eller anvendelse af udefrakommende arbejdskraft ikke længere automatisk opnår tilladelse efter 14 dage, i tilfælde hvor kommunen ikke har truffet afgørelse inden da.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Forslagsstiller har angivet forslaget økonomiske konsekvenser. Udvalget finder på baggrund af det foreliggende materiale ikke grundlag for at anlægge en anderledes vurdering.

Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af repræsentanterne fra Inuit Ataqatigiit og Siumut indstiller ændringsforslaget til vedtagelse.

Et mindretal i udvalget bestående af repræsentanterne fra Atassut og Demokraterne indstiller med nedenstående bemærkninger beslutningsforslaget og ændringsforslaget fra flertallet til forkastelse

For Atassut og Demokraterne er det vigtigt, at erhvervslivet her i landet har så gode vilkår som overhovedet muligt. For at virksomhed kan fungere optimalt er det essentielt, at der er den nødvendige arbejdskraft til rådighed for, at virksomheden kan gøre, hvad den nu engang er sat i verden til at gøre.

Vi mener, at det er yderst vigtigt, at en virksomhed søger arbejdskraft internt i landet, så arbejdsløsheden kan fortsætte den faldende tendens, som vi er vidner til i øjeblikket. Men vi må i den forbindelse ikke glemme hensynet til virksomhederne.

Det må ikke gå ud over virksomhederne, at kommunerne ikke er hurtige nok til at træffe afgørelser i sager, der vedrører tilladelse til ansættelse eller anvendelse af udefrakommende arbejdskraft.

På den baggrund mener vi, at ordningen med, at en manglende afgørelse automatisk betyder, at virksomheden får tilladelsen er lige som den skal være.

Langsommelighed i den offentlige sektor må aldrig gå ud over de private virksomheder, der er drivkraften i at skabe vækst og arbejdspladser i vort land.

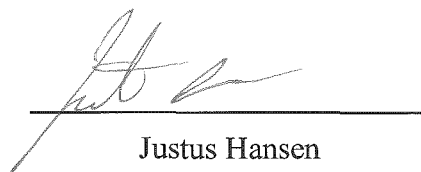
Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Siverth K Heilmann
Formand

Aqqaluaq B Egede

Justus Hansen

Suka K Frederiksen

Iddimangiiu Bianco